

บทที่ 5

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ ดังนี้

5.1 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA)

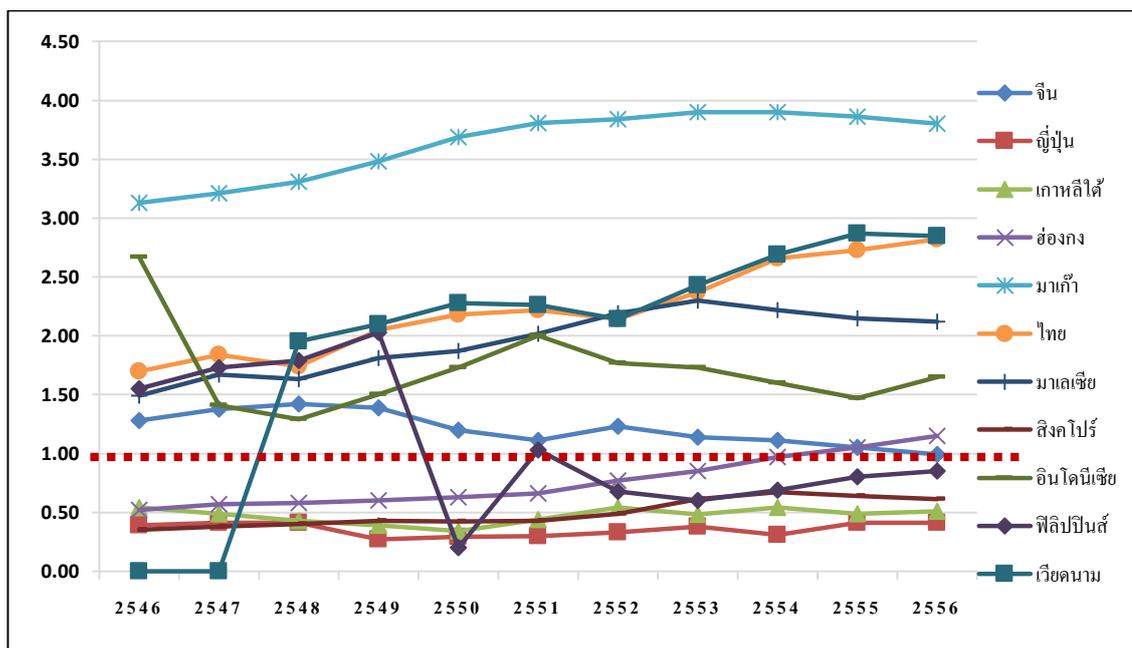
5.2 ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านความสามารถในการสร้างรายได้

5.3 ดัชนีความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้พำนัก

5.1 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ

ประเทศ	พ.ศ.										
	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
จีน	1.28	1.38	1.42	1.39	1.20	1.11	1.23	1.14	1.11	1.05	0.99
ญี่ปุ่น	0.39	0.41	0.41	0.27	0.29	0.30	0.33	0.38	0.31	0.41	0.41
เกาหลีใต้	0.54	0.49	0.43	0.39	0.34	0.44	0.54	0.48	0.54	0.49	0.51
ฮ่องกง	0.52	0.57	0.58	0.60	0.63	0.66	0.77	0.85	0.97	1.05	1.15
มาเก๊า	3.13	3.21	3.31	3.48	3.69	3.81	3.84	3.90	3.90	3.86	3.80
ไทย	1.70	1.84	1.74	2.05	2.18	2.22	2.14	2.37	2.66	2.73	2.82
มาเลเซีย	1.49	1.67	1.63	1.81	1.87	2.02	2.19	2.30	2.22	2.15	2.12
สิงคโปร์	0.35	0.38	0.40	0.43	0.42	0.43	0.49	0.61	0.67	0.64	0.61
อินโดนีเซีย	2.67	1.41	1.29	1.50	1.73	2.00	1.77	1.73	1.60	1.47	1.65
ฟิลิปปินส์	1.55	1.73	1.79	2.03	0.20	1.03	0.68	0.60	0.69	0.80	0.85
เวียดนาม	0.00	0.00	1.95	2.10	2.28	2.26	2.14	2.43	2.69	2.87	2.85

ภาพที่ 5.1 แนวโน้มดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ

จากตารางและภาพที่ 5.1 พบว่า เมื่อแบ่งการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบใน ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลาได้แก่

ในช่วง 3 ปีแรกที่ศึกษา (พ.ศ.2546-2548) ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ค่าดัชนี $RCA > 1$) สูงที่สุด คือ มาเก๊า (ค่าเฉลี่ย $RCA = 3.22$) รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย (ค่าเฉลี่ย $RCA = 1.79$) ไทย (ค่าเฉลี่ย $RCA = 1.76$) ฟิลิปปินส์ (ค่าเฉลี่ย $RCA = 1.69$) มาเลเซีย (ค่าเฉลี่ย $RCA = 1.60$) และจีน (ค่าเฉลี่ย $RCA = 1.36$) ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีความเสียเปรียบด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ค่าดัชนี $RCA < 1$) ในช่วงเวลาดังกล่าว มากที่สุด คือ สิงคโปร์ (ค่าเฉลี่ย $RCA = 0.38$) และญี่ปุ่น (ค่าเฉลี่ย $RCA = 0.40$) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยในช่วงเวลาดังกล่าวพบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ มาเก๊า อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และจีน มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจาก เป็นกลุ่มประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกสินค้าท่องเที่ยวสูงเมื่อเทียบกับสัดส่วนกับมูลค่าการส่งออก สินค้าบริการ ประกอบกับ มาเก๊า มีจุดเด่นในเรื่องของการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวที่มาจาก คาสิโนและการโรงแรม จึงส่งผลให้มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวสูงสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศเอเชียที่ศึกษาทั้งหมด

สำหรับในช่วง 3 ปีสุดท้ายที่ศึกษา (พ.ศ.2554 - 2556) ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ค่าดัชนี RCA>1) สูงที่สุด คือ มาเก๊า (ค่าเฉลี่ย RCA = 3.85) รองลงมาได้แก่ เวียดนาม (ค่าเฉลี่ย RCA = 2.80) ไทย (ค่าเฉลี่ย RCA = 2.74) มาเลเซีย (ค่าเฉลี่ย RCA = 2.16) อินโดนีเซีย (ค่าเฉลี่ย RCA = 1.57) และจีน (ค่าเฉลี่ย RCA = 1.05) ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีความเสียเปรียบด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ค่าดัชนี RCA<1) ในช่วงเวลาดังกล่าวมากที่สุด คือ ฟิลิปปินส์ (ค่าเฉลี่ย RCA = 0.78) และสิงคโปร์ (ค่าเฉลี่ย RCA = 0.64) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยในช่วงเวลาดังกล่าวพบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ มาเก๊า เวียดนาม ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และจีน มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเนื่องจากเป็นกลุ่มประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกสินค้าท่องเที่ยวสูงอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 เมื่อเทียบกับสัดส่วนกับมูลค่าการส่งออกสินค้าบริการ โดยเฉพาะประเทศเวียดนาม ที่มีค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ.2554 – 2556 สูงเป็นลำดับที่ 2 (ค่าเฉลี่ย RCA = 2.80) อันเนื่องมาจากผลการเปิดประเทศในด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลเวียดนามมีแผนอย่างจริงจังในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ขณะเดียวกันมีความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านผ่านโครงการต่างๆ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศและภูมิภาค ส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเวียดนามมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ประเทศดังกล่าวได้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การช่วงชิงตลาดการท่องเที่ยว ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ความรู้และสารสนเทศ อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความแตกต่างและสร้างคุณค่าของสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะใช้ข้อมูลท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อทำการสืบค้นและเปรียบเทียบราคามากขึ้น ซึ่งสามารถนำทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศตามแนวคิดปัจจัยการผลิตพื้นฐานของแต่ละประเทศ (Factor Endowments) อธิบายผลการวิจัยได้ว่า การท่องเที่ยวเกิดจากความต้องการสัมผัสที่แตกต่างของสภาพภูมิประเทศ แหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของผู้คน ส่งผลให้ประเทศในเอเชียที่มีสภาพภูมิประเทศ แหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย วัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของผู้คน เช่น มาเก๊า เวียดนาม ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และจีน มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และมีความสอดคล้องกับผลการประเมินขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวของ WEF (2013) ที่จัดอันดับประเด็นตัวชี้วัดความพร้อมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว 140 ประเทศทั่วโลก พบว่า จีนอยู่ในลำดับที่ 5 อินโดนีเซีย ลำดับที่ 6 มาเลเซีย ลำดับที่ 18 ไทย ลำดับที่ 23 และ เวียดนาม ลำดับที่ 50 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ

ประเทศ	ค่าดัชนี RCA เฉลี่ย (พ.ศ. 2546 – 2548)	ค่าดัชนี RCA เฉลี่ย (พ.ศ. 2554 – 2556)	วิเคราะห์ผลการประเมินความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
จีน	1.36	1.05	ได้เปรียบต่อเนื่องแต่มีแนวโน้มความได้เปรียบลดลง
ญี่ปุ่น	0.40	0.38	เสียเปรียบต่อเนื่องและมีแนวโน้มความเสียเปรียบเพิ่มขึ้น
เกาหลีใต้	0.49	0.51	เสียเปรียบต่อเนื่องแต่มีแนวโน้มความเสียเปรียบลดลง
ฮ่องกง	0.56	1.06	เสียเปรียบในช่วง 3 ปีแรก แต่ขยับขึ้นมาได้เปรียบในช่วง 3 ปีหลัง
มาเก๊า	3.22	3.85	ได้เปรียบต่อเนื่องและมีแนวโน้มความได้เปรียบเพิ่มขึ้น
ไทย	1.76	2.74	ได้เปรียบต่อเนื่องและมีแนวโน้มความได้เปรียบเพิ่มขึ้น
มาเลเซีย	1.60	2.16	ได้เปรียบต่อเนื่องและมีแนวโน้มความได้เปรียบเพิ่มขึ้น
สิงคโปร์	0.38	0.64	เสียเปรียบต่อเนื่องแต่มีแนวโน้มความเสียเปรียบลดลง
อินโดนีเซีย	1.79	1.57	ได้เปรียบต่อเนื่องแต่มีแนวโน้มความได้เปรียบลดลง
ฟิลิปปินส์	1.69	0.78	ได้เปรียบในช่วง 3 ปีแรก แต่มีแนวโน้มลดลงจนมีความเสียเปรียบในช่วง 3 ปีหลัง
เวียดนาม	1.95*	2.80	ได้เปรียบต่อเนื่องและมีแนวโน้มความได้เปรียบเพิ่มขึ้น

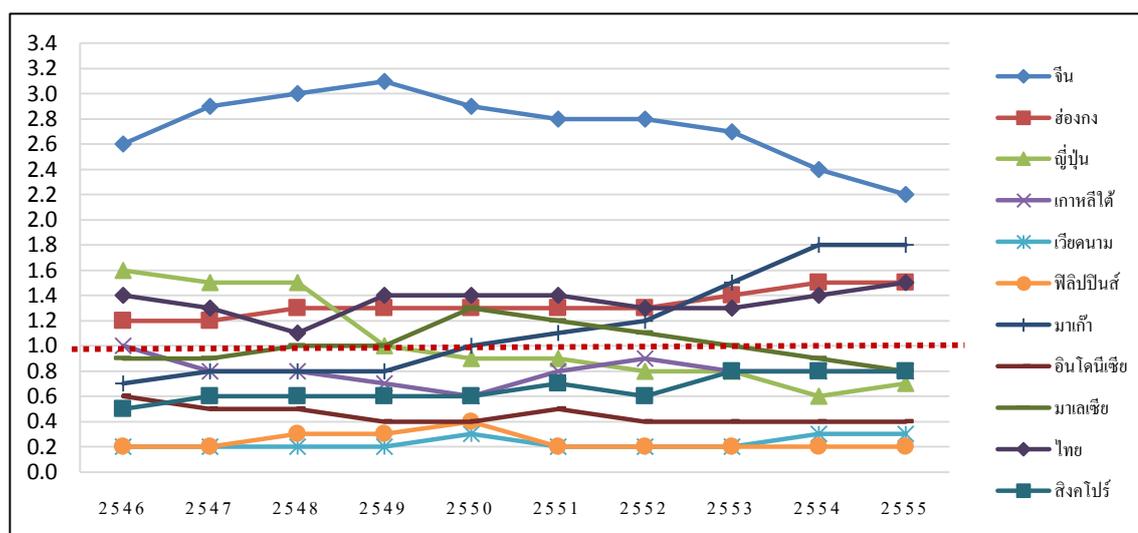
หมายเหตุ: *เป็นข้อมูลตัวเลข RCA ของประเทศเวียดนามเฉพาะปี พ.ศ.2548

5.2 ดัชนีประสิทธิภาพด้านความสามารถในการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย

ตารางที่ 5.3 ดัชนีประสิทธิภาพด้านความสามารถในการสร้างรายได้โดยเฉลี่ยในกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ

ประเทศ	พ.ศ.									
	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
จีน	2.6	2.9	3.0	3.1	2.9	2.8	2.8	2.7	2.4	2.2
ฮ่องกง	1.2	1.2	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.4	1.5	1.5
ญี่ปุ่น	1.6	1.5	1.5	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8	0.6	0.7
เกาหลีใต้	1.0	0.8	0.8	0.7	0.6	0.8	0.9	0.8	0.8	0.8
เวียดนาม	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3
ฟิลิปปินส์	0.2	0.2	0.3	0.3	0.4	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
มาเก๊า	0.7	0.8	0.8	0.8	1.0	1.1	1.2	1.5	1.8	1.8
อินโดนีเซีย	0.6	0.5	0.5	0.4	0.4	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4
มาเลเซีย	0.9	0.9	1.0	1.0	1.3	1.2	1.1	1.0	0.9	0.8
ไทย	1.4	1.3	1.1	1.4	1.4	1.4	1.3	1.3	1.4	1.5
สิงคโปร์	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.6	0.8	0.8	0.8

หมายเหตุ: ค่าดัชนี >1 หมายความว่า มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย
ค่าดัชนี <1 หมายความว่า มีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย

ภาพที่ 5.3 แนวโน้มดัชนีประสิทธิภาพด้านความสามารถในการสร้างรายได้โดยเฉลี่ยในกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ

จากภาพและตารางที่ 5.3 พบว่า เมื่อแบ่งการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในด้านการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย (ค่าดัชนี >1) ของกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญโดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลาได้ข้อค้นพบดังนี้

ในช่วง 3 ปีแรกที่ศึกษา (พ.ศ.2546 -2548) ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย (ค่าดัชนี >1) สูงที่สุด คือ จีน (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 2.83) รองลงมาได้แก่ ญี่ปุ่น (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.53) ไทย (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.27) และฮ่องกง (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.23) ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีความเสียเปรียบด้านการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย (ค่าดัชนี <1) ในช่วงเวลาดังกล่าวมากที่สุด คือ เวียดนาม (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 0.20) และฟิลิปปินส์ (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 0.23) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยในช่วงเวลาดังกล่าวพบว่า ประเทศญี่ปุ่น จีน ไทย และ ฮ่องกง มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย ทั้งนี้เนื่องมาจากเป็นกลุ่มประเทศที่มีรายรับโดยเฉลี่ยต่อจำนวนครั้งการเยือนสูงกว่าประเทศอื่นๆ ประกอบกับ จีน เป็นประเทศที่มีสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวสูงแม้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวมีไม่มากเท่าจีน ประเทศไทยมีสินค้าและบริการการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น ผลคิดภัณฑ์ ของที่ระลึก สปา ที่สามารถดึงเม็ดเงินจากนักท่องเที่ยว และฮ่องกงก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวซื้อสินค้าแบรนด์เนมต่างๆ ส่งผลให้ประเทศเหล่านี้มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย

ในช่วง 3 ปีสุดท้ายที่ศึกษา (พ.ศ.2553 - 2555) ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย (ค่าดัชนี >1) สูงที่สุด คือ จีน (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 2.43) รองลงมาได้แก่ มาเก๊า (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.70) ฮ่องกง (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.47) และไทย (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.40) ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีความเสียเปรียบด้านการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย (ค่าดัชนี <1) ในช่วงเวลาดังกล่าวมากที่สุด คือ ฟิลิปปินส์ (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 0.20) และเวียดนาม (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 0.27) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยในช่วงเวลาดังกล่าวพบว่า จีน มาเก๊า ฮ่องกง และไทย ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการสร้างรายได้โดยเฉลี่ย ทั้งนี้เนื่องมาจากเป็นกลุ่มประเทศที่มีรายรับโดยเฉลี่ยต่อจำนวนครั้งการเยือนสูงกว่าประเทศอื่นๆ ประกอบกับมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การช่วงชิงตลาดการท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งที่สะดวกสบาย การให้บริการอินเทอร์เน็ต WiFi การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในหลายๆกลุ่ม เช่น กลุ่มผจญภัย ธรรมชาติ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กีฬา สุขภาพ บันเทิง คาสีโน สวนสนุก ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยในการสร้างแรงจูงใจแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง อาทิ จีนมีสินค้าทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งด้านธรรมชาติ วัฒนธรรม และสถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดจากมนุษย์สร้างขึ้น มาเก๊า มีกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านการ โรงแรมและคาสีโน ฮ่องกง มีสินค้าการท่องเที่ยวด้าน โรงแรม สวนสนุก และไทย มีสินค้าการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น สปา ศิลปวัฒนธรรมธรรมชาติ บันเทิง ของที่ระลึก ฯลฯ ซึ่งก็สอดคล้องกับสถิติของ UNWTO ปี 2014 เกี่ยวกับประเทศที่มีรายได้

จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด 10 ลำดับแรกของโลก พบว่า จีน มาเก๊า และไทย มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงเป็นลำดับที่ 4 5 และ 7 ของโลกตามลำดับ

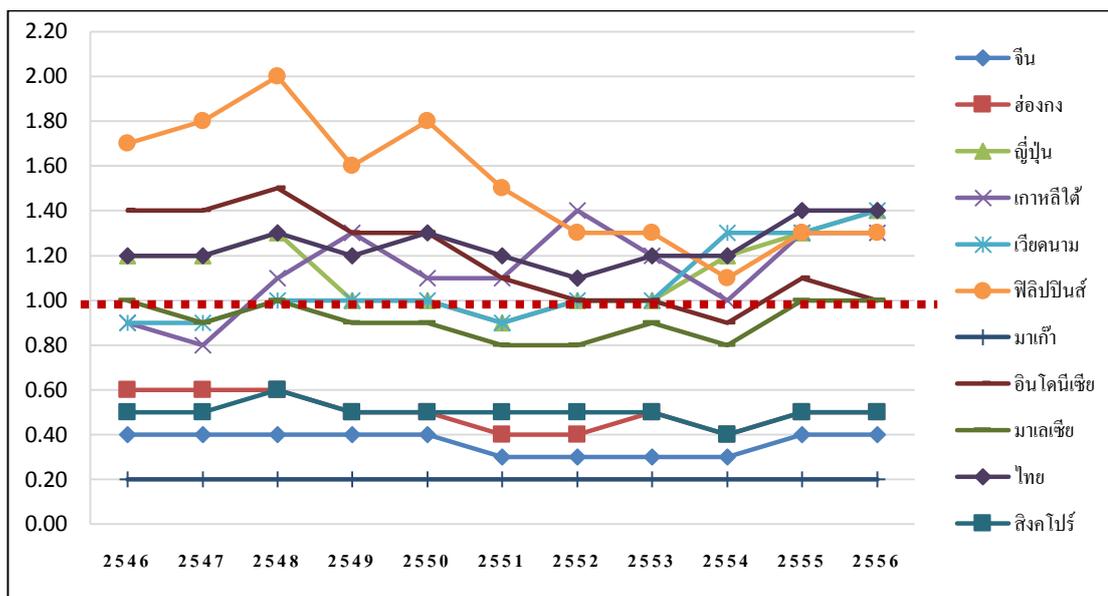
5.3 ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านความสามารถในการดึงดูดให้พำนัก

ตารางที่ 5.4 ดัชนีประสิทธิภาพด้านความสามารถในการดึงดูดให้พำนักของกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ

ประเทศ	พ.ศ.										
	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
จีน	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4
ฮ่องกง	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4	0.4	0.5	0.4	0.5	0.5
ญี่ปุ่น	1.2	1.2	1.3	1.0	1.0	0.9	1.0	1.0	1.2	1.3	1.4
เกาหลีใต้	0.9	0.8	1.1	1.3	1.1	1.1	1.4	1.2	1.0	1.3	1.3
เวียดนาม	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	0.9	1.0	1.0	1.3	1.3	1.4
ฟิลิปปินส์	1.7	1.8	2.0	1.6	1.8	1.5	1.3	1.3	1.1	1.3	1.3
มาเก๊า	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
อินโดนีเซีย	1.4	1.4	1.5	1.3	1.3	1.1	1.0	1.0	0.9	1.1	1.0
มาเลเซีย	1.0	0.9	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8	0.9	0.8	1.0	1.0
ไทย	1.2	1.2	1.3	1.2	1.3	1.2	1.1	1.2	1.2	1.4	1.4
สิงคโปร์	0.5	0.5	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.5	0.5

หมายเหตุ: ค่าดัชนี >1 หมายความว่า มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการดึงดูดให้พำนัก

ค่าดัชนี <1 หมายความว่า มีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในการดึงดูดให้พำนัก

ภาพที่ 5.4 แนวโน้มดัชนีประสิทธิภาพด้านความสามารถในการดึงดูดให้พำนักของกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ

จากตารางและภาพที่ 5.4 พบว่า เมื่อแบ่งการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในด้านการดึงดูดให้พำนัก (ค่าดัชนี >1) ของกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลาได้แก่

ในช่วง 3 ปีแรกที่ศึกษา (พ.ศ.2546-2548) ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการดึงดูดให้พำนัก (ค่าดัชนี >1) สูงที่สุด คือ ฟิลิปปินส์ (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.83) รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.43) ไทย และญี่ปุ่น (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.23) ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีความเสียเปรียบด้านการดึงดูดให้พำนัก (ค่าดัชนี <1) ในช่วงเวลาดังกล่าวมากที่สุด คือ มาเก๊า (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 0.20) และจีน (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 0.40) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยในช่วงเวลาดังกล่าวพบว่า ประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ไทย และญี่ปุ่น มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการดึงดูดให้พำนัก เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและความหลากหลายในทรัพยากรการท่องเที่ยวค่อนข้างมีมาก โดยเฉพาะฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ที่มีลักษณะเป็นเกาะที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางค่อนข้างมากก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้มีระยะเวลาในการพำนักโดยเฉลี่ยค่อนข้างนาน ในขณะที่ญี่ปุ่นแม้ว่าจะมีค่าครองชีพค่อนข้างสูงแต่ระยะเวลาในการพำนักของนักท่องเที่ยวค่อนข้างนานเนื่องจาก ญี่ปุ่นมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายและการคมนาคมขนส่งที่ทันสมัยสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆได้ทั่วประเทศ สำหรับประเทศไทยมีปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพำนักอยู่นาน เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางทะเล หมู่เกาะ ชายหาดที่สวยงาม น้ำตก ภูเขา ฯลฯ

ในช่วง 3 ปีสุดท้ายที่ศึกษา (พ.ศ .2554 - 2556) ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการดึงดูดให้พำนัก (ค่าดัชนี >1) สูงที่สุด คือ ไทยและเวียดนาม (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.33) รองลงมาได้แก่ ญี่ปุ่น (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.30) ฟิลิปปินส์ (ค่าเฉลี่ย = 1.23) เกาหลีใต้ (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.20) และอินโดนีเซีย (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 1.00) ตามลำดับ ส่วนประเทศที่มีความเสียเปรียบด้านการดึงดูดให้พำนัก (ค่าดัชนี <1) ในช่วงเวลาดังกล่าวมากที่สุด คือ มาเก๊า (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 0.20) และจีน (ค่าเฉลี่ยดัชนี = 0.37) ตามลำดับ

จากผลการวิจัยในช่วงเวลาดังกล่าวพบว่า ประเทศไทย เวียดนาม ญี่ปุ่น ฮองกง ฟิลิปปินส์ และเกาหลีใต้ มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการดึงดูดให้พำนัก ซึ่งกลุ่มประเทศใหม่ที่ขยับขึ้นมามีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในช่วงปี พ.ศ.2554-2556 ได้แก่ ฮองกง และเกาหลีใต้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะฮองกง มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ได้แก่ฮองกงดิสนีย์แลนด์ และแหล่งช้อปปิ้งที่สามารถดึงดูดระยะเวลาในการเข้าไปท่องเที่ยวมากขึ้น ในส่วนของเกาหลีใต้ ถือได้ว่าเป็นประเทศที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวในช่วงระยะหลังๆ ได้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากเกาหลีใต้ใช้กลยุทธ์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกาหลีผ่านละคร ซีรีส์ต่างๆ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ การตลาดผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็เป็นปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวหลังไหลเข้าไปเที่ยวประเทศเกาหลีได้มากยิ่งขึ้น

สำหรับประเทศไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านการดึงดูดให้พำนักมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและความหลากหลายในทรัพยากรการท่องเที่ยวค่อนข้างมีมาก มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่สูงมากนัก (ยกเว้นญี่ปุ่น) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศตามแนวคิดปัจจัยการผลิตพื้นฐานของแต่ละประเทศ (Factor Endowments) อธิบายผลการวิจัยได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ (Natural Resource) เช่น ทะเล ภูเขา น้ำตก และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในอดีต เช่น แหล่งประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม นับเป็นทรัพยากรการผลิตที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งทรัพยากรการผลิตที่สำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวชนิดนี้ มีลักษณะพิเศษ คือ ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ ความแตกต่างกันของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ของประเทศต่างๆ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการเดินทางระหว่างกัน ประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติจำนวนมากจึงมีแนวโน้มที่จะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ตารางที่ 5.5 เปรียบเทียบความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศในเอเชียที่สำคัญ

ประเทศ	ค่าดัชนี RCA เฉลี่ย (พ.ศ. 2554 – 2556)	ดัชนีประสิทธิภาพด้าน ความสามารถในการ สร้างรายได้โดยเฉลี่ย (พ.ศ. 2553 – 2555)	ดัชนีวัดประสิทธิภาพ ด้านความสามารถใน การดึงดูดให้พำนัก (พ.ศ. 2554 – 2556)
จีน	1.05	2.43	0.37
ญี่ปุ่น	0.38	0.70	1.30
เกาหลีใต้	0.51	0.80	1.20
ฮ่องกง	1.06	1.47	0.47
มาเก๊า	3.85	1.70	0.20
ไทย	2.74	1.40	1.33
มาเลเซีย	2.16	0.90	0.93
สิงคโปร์	0.64	0.80	0.47
อินโดนีเซีย	1.57	0.40	1.00
ฟิลิปปินส์	0.78	0.20	1.23
เวียดนาม	2.80	0.27	1.33

หมายเหตุ: ค่าดัชนี >1 หมายความว่า มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

ค่าดัชนี <1 หมายความว่า มีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบ

จากตารางที่ 5.5 เปรียบเทียบความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญจากการคำนวณทั้ง 3 ดัชนี พบว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทุกดัชนีเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศในเอเชียที่สำคัญ โดยเฉพาะดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านความสามารถในการดึงดูดให้พำนักที่ประเทศไทยมีค่าดัชนีความได้เปรียบสูงที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศเอเชียที่สำคัญ ดัชนี RCA อยู่ในลำดับที่ 3 และดัชนีประสิทธิภาพด้านความสามารถในการสร้างรายได้โดยเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่ 4 ซึ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้เห็นว่าประเทศไทยยังคงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศในเอเชียที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย และมีสินค้าบริการด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่น เช่น สปา หาดทราย เกาะต่างๆ ที่ยังคงความแตกต่างจากประเทศในเอเชียอื่นๆ

